

به نام خدا

موسسه علمی آموزشی کنکور آسان است

مرجع سوالات و جزوات دین و زندگی BESOOYENNOOR.COM



استاد حسین احمدی



دکتر امین محمودی

* DVD های آموزشی برترین اساتید کشور

* جزوات خلاصه رتبه‌های برتر کنکور سراسری

* ارائه تخصصی‌ترین مشاوره به صورت رایگان



همیار شما هستیم از دبیرستان تا دانشگاه



جهت دانلود سوالات کنکور، امتحانات نهایی، مطالب مشاوره‌ای، کارنامه های کنکور و...

به آدرس WWW.HIUNI.IR مراجعه فرمایید.



hiunimail@gmail.com

شماره تلفن رسمی موسسه: ۰۲۱-۴۷۶۲۵۱

پاسخ از دبیر و تحقیق دیر و زندگی 3
رشته های ریاضی و تجربی

درس اول

ارزیابی

(1) خیر - با توجه به اینکه دستگاه تفکر و اندیشه انسان ناقص است و نیز از طریق علوم بشری نمی تواند اطلاعات کامل و دقیق بگیرد، پس نمی تواند به نیازهای بنیادین پاسخ کامل دهد.

(2) با توجه به محدودیت های عقل انسان بهترین راه حل دین الهی است که پیامبران آن را از طریق اتصال به مبدا وحی دریافت کرده اند.

اندیشه و تحقیق

(1) خیر - زیرا فرصت عمر انسان یکبار به در اختیار او گذاشته می شود و اگر آن را صرف اندیشه های شخصی کند آنچه در آخر عمرش حاصل او می شود چیزی جز حسرت و پشیمانی نخواهد بود.

(2) خیر - چون دانش بشری نبعی است و نیازهای بنیادین مائلی هستند که از تیررس علم تجربی بشری خارج. پس هیچ وقت دستاوردهای علمی پاسخگوی نیازهای بنیادین نخواهند بود.

(3) خیر - چون پاسخگوی مناسب به به نیازهای بنیادین سعادت و خوشبختی را به دنبال دارد و بی توجهی به آنها شقاوت و بدبختی را. لذا انسان نمی تواند به خواسته های درونی خود پاسخ منفی دهد.

درس دوم

بررسی

خیر - عواملی چون محیط، تربیت خانوادگی و... ویا به این علت که دین برای بعضی ها محدودیتهایی می آورد و به این خاطر آنرا نمی پذیرند. و نیز وسوسه های شیطان نیز می تواند انسان را از صراط مستقیم دور کند.

درس سوم

تطبیق 1 قسمت 2- تو وضع دهید و بگویید که.....؟

بله، ولی باید به این نکته توجه کنیم که اریان الهی با سیر تکاملی می شدن پس در طول تاریخ همیشه دین قبلی جایگزین دین قبلی می شده است و آن ها موظف بودند که همیشه اریان جدید پیروی کنند.

2- با توجه به..... آیا مفهوم آخرین دین.....؟



خیر- چرا که دین خدا از آدم تا خاتم یکن است ، همه پیامبران چه صاحب شریعت و چه پیامبران تبلیغی به یک مکتب دعوت کرده اند که در سه اصل اساسی با هم مشترکند: توحید، نبوت، معاد.

بررسی

آنگر خداوند مقام عصمت را.....؟

اول اینکه دین الهی به درستی به مردم نمی رسید و امکان هدایت از مردم سلب می شد و دوم اینکه امکان انصراف در تعالیم الهی پیدا می شد و اعتماد مردم از دین از دست می رفت و مردم از پیامبران پیروی نمی کردند و به گمراهی و انصراف مبتلا می شدند.

درس چهارم

جنبه

آیا می دانید محجزه های پیامبران.....؟

در هر دوره ای خداوند پیامبرانش را با محجزه مربوط به آن زمان معرفی می کند. در زمان حضرت موسی به خاطر رواج سحر و جادو شدن عصا و در زمان حضرت عیسی چون علم طب پیشرفت فراوانی کرده بود محجزه آن حضرت نیز از آن سنخ بود مانند شفا دادن کور مادرزاد و زنده کردن مردگان. در محجزه جاوید پیامبر نیز باید گفت که اعراب باره نشین و پابرهن و نیمه وحشی با تمام مصروفیت های اقتصادی و اجتماعی دل های سرشار از زوق هنری داشتند و آن زمان با وجود جاهلیتش دوره طلایی ادبیات بود. پیامبر اکرم در میان چنین قومی توحیدی و مبارزه طلبی کرد که آنگر می توانید آیه مثل آن را بیابید.

تطبیق

آیا می دانید اولین..... نشان دهید؟

پنج آیه اول سوره علق. موضوع جالب این است که با وجود اینکه پیامبر درس نخوانده بود محیط حجاز یک محیط جاهلی بود در نخستین آیات وحی که بر علم و قلم شده است که بلافاصله بعد از نعمت بزرگ خفقت و آفرینش در این آیات ذکر شده است. در حقیقت این آیات نخست از تکامل جم انسان از یک نطفه بی ارزش و سپس از تکامل روح به وسیله تعلیم و تعلم سخن می گوید و همه این ها از کسی شنیده شده است که درس نخوانده است.

اندیشه و تحقیق

جواب 1) هر یک از پیامبران الهی نشانه وینه ای باید می گورند تا نشان دهند که آنان از طرف خداوند آمده اند و در ادعای خود راستگویند. پیامبران به اذن خدا کلماتی خارق العاده ای که مخالفان از مقابل با ان عاجز



بودند انجام می دادند و آن‌های حقیقت طلب چون این نشانه‌ها را می دیدند به پیامبران اعتماد کرده و ایمان می آوردند.

جواب 2) از آنجا که پیامبر اکرم آخرین پیامبر و تعلیمات ایشان برای همه زمانها و دوران بعد از اوست سند نبوت و حقانیت او نیز به گونه‌ای است که در همه زمانها و دورانها حاضر است و هم اکنون نیز مضافاً را به آوردن سوره‌ای مانند سوره‌های خود دعوت می کند اگر معجزه پیامبر اکرم از نوع علم و فرهنگ نبود نمی توانست شاهی حاضر بر نبوت ایشان باشد.

جواب 3) زیرا قرآن با اینکه در طول 23 سال در موقعیتهای گوناگون نظیر جنگ و صلح، اتمام و بحران نازل شده است در نهایت زیبایی ادبی، هماهنگی و انجاء مفهومی و غنای معرفتی است و هیچ قمت آن قمت دیگر را نمی کند لذا قرآن می فرماید: اگر این کتاب از طرف غیر خدا بود در آن اختلاف و ناسازگاری فراوانی دیده می شد.

درس پنجم

تفکر در آیات

در آیه زیر تفکر کنید و جمله‌های راکه بعد از آیه آمده را تکمیل کنید

1. کسی می تواند از تاریکی به نور در آید که به خداوند ایمان آورده و سیرستی او را بپذیرد.
2. آنان که فرمان الهی را نپذیرند تحت سیرستی شیاطین و طاغوت قرار می گیرند. این طاغوت و شیاطین چنین انانهای را به هلاکت می کشند که در نهایت به جهنمی جاودان منتهی می شود.
3. قبول ولایت الهی به زمان خاصی مربوط نمی شود در هر عصر و زمانی باید با راهنمایی حجت الهی (انبیاء و ائمه) ولایت الهی را پذیرفت.

درس ششم

تفکر در حدیث

با توجه به توضیحات قبل در این حدیث بیندیشید و ببینید چرا پیامبر فرموده است:

من مات هر کس بمیرد و لم یعرف امام زمانه و امام زمان خود را نشاخشه باشد مات میتة جاهلیه به مرگ جاهلی مرده است

جواب: زیرا تداوم قلم‌های سه گانه رسالت یعنی مرجعیت علمی و ولایت و رهبری جامعه ولایت معنوی در شکل امامت انجام می شود و اگر کسی امام زمان خود را نشاخشه باشد قطعاً از او پیروی هم نخواهد کرد و اگر کسی امام



زمانش را نشتاد و از او پیروی نماید عملاً از رسالت رسول آنهم بی بهره می ماند همان چیزی که مردم عصر جاهلیت با او مواجه بودند.

تفکر

چرا پیامبر آنهم (ص) در شرایطی که حق خویشانش نیز دعوت او را نپذیرفته بودند جانشین خود را معین کرد؟ انجام دادن این کار در ابتدای دعوتش به چه معناست؟

زیرا پیامبر اسلام خاتم پیامبران است و ختم نبوت در صورتی با حکمت بنده انبیا سر ظاهر است که آخرین شریعت آسمانی پاسخگوی همه نیازهای بشر باشد بقای آن تا پایان جهان تضمین شده باشد و هنگامی دین اسلام می تواند به عنوان یک دین کامل و پاسخگوی نیازهای همه ی انسانها را تا پایان جهان مطرح باشد که در متن دین راهی برای تأمین مصالح ضروری جامعه پیش بینی شده باشد و این راه جز نصب جانشین خاتم برای رسول خدا نخواهد بود و فلذا رسول خدا از همان ابتدای دعوتش جانشین خود را مشخص کردند.

استخراج

این واقعه دربردارنده ی پیام های مهم است. درباره ی آن بیندیشید و آن پیام ها را استخراج کنید

- 1- این واقعه عصمت حضرت علی حضرت فاطمه و امام حسن و حسین (ع) را اعلام می کند.
- 2- مراد از اهل بیت همه ی خاندان پیامبر نیست بلکه برخی از افراد آن است که نام آنها در روایان آمده است.
- 3- مراد از (یرید) اراده ی تکوینی است زیرا اراده ی تشریعی خداوند پاکتی همه ی مردم است نه فقط اهل بیت پیامبر.

استخراج پیام

با تفکر در این حدیث چه پیام هایی می توان استخراج کرد؟

1. همان طور که قرآن و پیامبر لازم و ملزوم یک دیگرند و از هم جدا نمی شوند قرآن و اهل بیت نیز همواره با هم اند.
2. چون قرآن همیشگی است وجود محصور نیز در کنار آنست همیشگی خواهد بود.
3. مسلمانان زمانی گمراه نمی شوند که هم به قرآن هم به اهل بیت متمسک باشند.
4. قرآن و اهل بیت تا روز رستاخیز پیوند ناگستنی با یکدیگر دارند همان طور که قرآن از خطا و اشتباه مصون است اهل بیت و عترت رسول خدا نیز از اشتباه و محصوریت مصون می باشد.

اندیشه و تحقیق



در باره ی واقعۀ غدیر بیندیشید و به سوال های زیر پاسخ دهید :

الف) چرا مراسم غدیر هم زمان با بزرگترین اجتماع مسلمانان برگزار شد؟

زیرا مآله خلافت جانشینی حضرت علی به وسیله ی حجاج که پیش از صد هزار نفر بودند به سراسر سرزمینهای اسلامی رسانده شود تا حجت بر مردم در مورد نصب امام و جانشینی رسول خدا تمام شده باشد و بعد ادعا نکنند که پیامبر جانشینی برای خود نصب نکرده است.

ب) چرا خداوند انجام ندادن این مأموریت را مکی با عدم انجام رسالت اعلام کرد؟

زیرا ختم نبوت بدون نصب امام محصور خلاف حکمت الهی است و کامل بودن دین جهانی و جاودانی اسلامی منوط به این است که بعد از پیامبر اکرم جانشینان شایسته ای برای او تعیین گردند در غیر این صورت بعد از وفات رسول خدا اسلام بدون سرپرست می ماند و در معرض ضعف و زوال قرار می گرفت پس انجام ندادن این مأموریت مکی عدم انجام رسالت است.

ج) آیا میتوان گفت کلمه ی (مولا) در عبارت (من کنته مولا....) به معنای (دوست) است؟ آیا در این صورت نرساندن پیام می تواند مکی با عدم انجام رسالت باشد؟

اولا: پیامبر اسلام پیشتر جمله (من کنته مولا) فرمودند: (ایها الناس بالموافقین من اتقهم) همانطور که در جمله ی پیشین صحبت از اولویت و ولایت است در جمله بعد هم باید صحبت از ولایت و سرپرستی باشد تا ارتباط معنوی در جمله محفوظ بماند.

ثانیا: هیچ عاقلی باور نمی کند که پیامبر مردم را در شرایط و در آن هوای گرم نگه دارد و منظورش فقط این باشد که بگوید هر کس من دوست او هستم علی دوست اوست.

ثالثا: اگر مولى به معنی دوست باشد ابلاغ شدن چنین پیامی نمی تواند مکی انجام پذیرفتن رسالت الهی قرار گیرد.

د) تبریک و تهنیت مردم به حضرت علی پس از پایان مراسم نشانه ی چیست؟

آنگاه است که این خاد باشد در صورتی صحیح است که در آن روز حضرت علی از سوی خدا و رسول خدا به مقامی بلند رسیده باشد و جز در این صورت تهنیت معنی نداشت.

درس هفتم

تفکر در آیات

پس از اندیشه در آیات ابتدای درس به سوال های زیر پاسخ دهید:



1. یکی از نتایج مطالعه‌ی تاریخ گذشتگان چیست؟

عبرت گرفتن و درس آموختن از خوبی‌ها و طغیان هواناپاس‌های آنها

2. در چه سورت ملامتان می‌توانند به شکوه و سربلندی برسند یا آن را حفظ کنند؟

زمانی که ایمان داشته و در راه دین استقامت کنند و در بلاهاومصیبت‌ها صبر کنند و در حوادثی که در دین خود دست نکند و از رهبری الهی پیروی کنند.

3. مهم‌ترین خطری که پس از رحلت رسول خدا ملامتان را تهدید می‌کرد چه بود؟

خروج از مسیر رهبری الهی و برگشتن به جاهلیت و دست کشیدن از دین الهی است.

4. پیامبران و ائمه‌ی نبوت و وجود رسول خدا پس از رحلت ایشان چه‌کسی هستند؟

کسانی که پیوسته در میری حرکت کردند که رسول خدا تربیه فرموده بود یعنی پیروی از جانشینان آن حضرت (امامان)

اندیشه و تحقیق

1. چرا قرآن کریم مردم را به مطالعه‌ی سرگذشت ملت‌ها دعوت کرده است؟

تا بدانیم علت سقوط و بدبختی و نابودی آنها چه بوده است تا ما با پرهیز از گناهانی که آنها مرتکب شده اند رستگار و پیروز گردانیم.

2. چه مائلی زمینه را برای ورود جعل و تحریف به احادیث پیامبر اکرم (ص) آماده کرد؟

عوامل مهمی در این مورد تاثیر گذار بود که مهمترین آنها عبارت اند از:

الف: ممنوعیت نوشتن احادیث.

ب: منروی ساختن امامان و جانشینان حقیقی پیامبر اکرم.

ج: ورود افراد به منافق و به ظاهر ملامن مثل کعب الا جبار در حوزه‌های فرهنگی و تخییری.

3. تفاوت‌های اساسی حکومت بنی امیه و بنی عباس با رهبری پیامبر چه بود؟

تفاوت‌ها فراوانند اما مهمترین آنها یکی آن بود که آنها دین را برای حکومت و قدرت خود می‌خواستند و دیگر آنکه به هیچ امر انسانی و اخلاقی و به هیچ شرافت و کمالی نمی‌اندیشیدند و فقط حکومت و لذت‌های آنها را می‌طلبیدند و می‌پندیدند.



درس هشتم

تدبیر در آیات

با تدبیر در آیات ابتدای درس به سوال های زیر پاسخ دهید:

1. حضرت نوح درباره ی رسالت خود به مردم چه می گویند؟

اِنَّهُ: من مزدی از شما نمی خواهم جز آنکه از خدا بترسند ب و دیگر آنکه از من اطاعت کنید.

2. در آیه ی 57 سوره ی فرقان خداوند به پیامبر اکرم فرمان می دهد که فقط برای یک مورد از مردم مزد طلب کند آن مورد چیست؟

آن مورد این بود که کسی بخواد راه خدا را بسپاید

3. خداوند در آیه ی 23 سوره ی شوری به پیامبر خود فرمان می دهد که چه چیزی را پاداش رسالت خود کند؟

آن چیز این بود که اقربا و عترت پیامبر محبت کرده و از آنان اطاعت کنند.

4. در آیه ی 47 سوره ی با خداوند به پیامبر اکرم فرمان می دهد به مردم بگوید که اگر از شما مزدی می خواهم برای خودتان است چگونه این مزد برای آنهاست؟

مزد به خود مردم باز می گشت و آن هدایت و رستگاری آنها بود.

بررسی

در درس قبل با شرایط اجتماعی پس از رحلت پیامبر آشنا شدیم اکنون توضیح دهید که این سه اقدام انبه اطهار پاسخگوی کدام یک از مشکلات آن دوره بوده است؟

دو مشکل اساسی بعد از رحلت پیامبر به وجود آمد:

یکی ممنوع شدن نوشتن احادیث پیامبر

دیگری تفسیر نابجای قرآن مجید از سوی علما درباری و همراه که با گرفتن پول و مقام آیات را به نفع قدرت حاکمه تفسیر می کردند بنابراین انبه برای مبارزه با دو مشکل فوق بود تا هم سنت پیامبر را به جامعه بازگردانند و تحریف ها را در آن از بین ببرند و دیگر آنکه تفسیر قرآن کریم را از هجوم علما ی ناهل درباری حفظ نمایند.

اندیشه و تحقیق

1. چرا برخی از انبه (ع) تفسیر را در پیش گرفتند؟ این شیوه ی مبارزه چه کمکی به آنان می کرد؟



امامان شیوه مبارزه با حاکمان را متناسب با شرایط زمان بر می‌گزیدند لذا از زمان امام سجاد که حقیقت شریذی وجود داشت و به حرکت های سیاسی فوق العاده حساسیت داشتند و آنها را با فصیح ترین وضع سرکوب می‌کردند بخشی از مبارزه بر پایه اصل تقیه قرار گرفت یعنی می‌کشیدند آن بخش از اقدامات و مبارزات خود را که دشمن به آن حساسیت دارد مخفی نگه دارند به گونه ای که در عین ضربه زدن به دشمن کمتر ضربه می‌خورند. در این شیوه امامان در عین فعالیت و نشر و تبلیغ اسلام جان شیعیان را نیز حفظ می‌کرد.

2. آیا انهمه که اظهار علیه السلام روشهای یکانی در مقابل با حاکمان زمان در پیش گرفتند؟ چرا؟

خیر- زیرا امامان ما شیوه مبارزه با حاکمان و حفظ اسلام راستین را متناسب با شرایط زمان و مکان انتخاب می‌کردند به گونه ای که هم تفکر اصیل اسلام راستین یعنی تشیع باقی بماند و هم به تدریج بایک ظلم و جور بنی امیه دست شده و ضرور ریزد. لذا عملاً می‌بینیم که امامان ما که هم از یک نور و از یک شجره هستند در برخی موارد خانه نشین می‌شوند در برخی مواقع دست به شمشیر برده و گاهی صلح نامه امضا می‌کنند و زمانی به تشکیل کورسهای درس می‌پردازند و...

3. مهم ترین خطری که پس از رحلت رسول خدا مسلمانان را تهدید می‌کرد چه بود؟

خروج از مسیر رهبری الهی و برگشتن به جاهلیت و دست کشیدن از دین الهی است.

4. پیغمبران واقعی نعمت وجود رسول خدا پس از رحلت ایشان چه کاری می‌کنند؟

کاری که پیوسته در میری حرکت کردند که رسول خدا ترسیم فرموده بود یعنی پیروی از جانشینان آن حضرت (امامان)

اندیشه و تحقیق

1. چرا قرآن کریم مردم را به مطالعه می‌سرگزشت ملت ها دعوت کرده است؟

تا بدانیم علت سقوط و بدبختی و نابودی آنها چه بوده است تا ما با پرهیز از گناهانی که آنها مرتکب شده اند رفتار و سیرور گردند.

2. چه مائلی زمینه را برای ورود جعل و تحریف به احادیث پیامبر اکرم (ص) آماده کرد؟

عوامل مهمی در این مورد تاثیر گذار بود که مهمترین آنها عبارت اند از:

الف: ممنوعیت نوشتن احادیث.

ب: منروی ساختن امامان و جانشینان حقیقی پیامبر اکرم.

ج: ورود افراد به منافق و به ظاهر ملمان مثل کعب الا جبار در حوزه های فرهنگی و تخییری.



3. تفاوت های اساسی حکومت بنی امیه و بنی عباس با رهبری پیامبر چه بود؟

تفاوتها فراوانند اما مهمترین آنها یکی آن بود که آنها دین را برای حکومت و قدرت خود می خواستند و دیگر آنکه به هیچ امر انسانی و اخلاقی و به هیچ شرافت و کمالی نمی اندیشیدند و فقط حکومت و لذت های آنها را می طلبیدند و می پسندیدند.

مانند این است که خورشید در آسمان صاف و بدون ابر می درخشد. در این حالت مردم، خورشید را می بینند و از نور و گرمایش هم مخلوقات بهره مند می شوند. اگر امام زمان (عج) در میان مردم حضور داشته باشد، مردم امام را به چشم می بینند و از وجود امام نه تنها مردم بلکه همه ی مخلوقات از فیض و جودش بهره مند می شوند. زیرا همان طوری که در ولایت معنوی گفتیم، امام و حجت حق واسطه ی فیض و رحمت الهی است.

2- وجود امام غایب

مانند این است که خورشید در پشت ابر باشد. در این حالت مردم خورشید را نمی بینند ولی از نور و گرمایش هم مردم و هم بقیه ی مخلوقات بهره مند می شوند. در زمان غیبت امام زمان (عج) هم چنین است یعنی ما امام (عج) را نمی بینیم ولی از فیض و جودش هم مردم و هم همه ی مخلوقات بهره مند هستند.

3- نبود امام

مانند زمانی است که خورشید غروب کرده باشد. همه جا تاریک و ظلماتی است. نه از نور خورشید خبری است و نه از گرمایش و اگر امام (عج) به حکمت الهی از نظر ها غایب نمی شد، به دست دشمنان به شهادت می رسید و ظلمت جمل و گمراهی همه جا را فرا می گرفت. حتی بقای عالم نیز به واسطه ی نبود واسطه ی فیض الهی به هم می خورد. لذا زمین هیچ وقت از حجت خدا خالی نمی ماند.

اندیشه و تحقیق

1- با توجه به آیه ی 11 سوره ی رعد، علت اصلی غیبت امام عصر (عج) را تبیین کنید.

علت اصلی غیبت امام عصر (عج) خود مردم اند. زیرا خداوند از بذل فیض و رحمت به بندگانش خود در دریغ نمی ورزد و امام هم که مظهر رحمت خداست، هرگز منشأ محرومیت مردم مردم نمی شود. بنابراین سبب اصلی این محرومیت از جانب خود مردم است. بخ طوری که اگر شرایط لازم در امت جمع شود و شایستگی درک حضور امام حاصل آید، امام در میان امت حاضر می شود.

2- این جمله را تحلیل کنید (منتظران مصلح جهانی، -خود باید صالح باشند.)

این سخن کاملاً درستی است. زیرا جامعه ای که صالح نیست نمی تواند منتظر کسی مصلح باشد. کسی که پیرو حق نیست نمیتواند در انتظار پیروزی باشد. کسی که در مقابل حق و باطل متفاوت است و از یاری حق سر برمی تابد نمی تواند در شما منتظران حکومت حق باشد.



3- تفاوت (انتظار مثبت) و (انتظار منفی) در چیست؟

انتظار منفی، انتظار است عنصرانی است که حوصله مبارزه با جور و باطل را ندارند و آنرا تماماً به مهدی موعود (عج) می سپارند. این انتظار تنبلی و راحت طلبی است. این انتظار ویرانگر است و روح اسلام از آن بیزار است.

در انتظار مثبت، دوران انتظار نه تنها دوران راحت طلبی نیست بلکه دوران تکلیف بزرگ است. امر به معروف و نهی از منکر، مبارزه با ظلم، نگهداری از دین خدا، ترویج تعالیم الهی، پیروی از خط ممتد رهبری دینی، آمادگی نظامی، تلاش در بیداری افکار، تصفی و تزکیه روحی و... از تکالیف تحفی ناپذیر مسلمانان در دوران غیبت است. چنین انتظار خراج است که در روایات اسلامی از آن به عنوان بهترین اعمال یاد شده است.

درس 10

تطبیق

در آیه 17 سوره رعد بیندیشید و توضیح دهید که:

1- در این آیه، از چه مثالی برای نشان دادن تقابل حق و باطل استفاده شده است؟

در این آیه دو مثال برای معرفی باطل ذکر شده است. یکی مثال کفی که بر روی آب ظاهر می شود و دوم کفی که هنگام زوب فلزات روی آنها را می پوشاند.

2- چه شباهت هایی میان آن مثال و حق و باطل وجود دارد؟

باطل همچون کف است. زیرا 1- رفتنی است 2- در سایه حق جلوه می کند 3- روی حق را می پوشاند 4- جلوه دارد و ارزش ندارد 5- با ابرام شدن شرایط محو می شود 6- بالانشین بر سر و صدا، اما تو خالی و بی معنوی است و حق مانند آب است، ماندنی و با ارزش است و به مردم نفع می رساند.

پیام آیات

در آیات ابتدای درس بیندیشید و ببینید که خواست و وعده ی الهی چیست؟

1- پیروزی جبهه ی حق 2- حاکمیت بندگان صالح 3- استقرار و اقتدار دین الهی 4- ایجاد امنیت کامل 5- حاکمیت متصفیان 6- حاکمیت اسلام بر جهان

مقایسه

این دو بخش درباره ی تاریخ انان را مقایسه کنید و تاثیر هر کدام را بر روحیه، رفتار و برنامه ریزی افراد نشان دهید. افراد جامعه ای که معتقدند وعده ی الهی، پیروزی حق بر باطل است، به واقعیت های نا هنجار موجود (ن) می گویند و به امید خدای درخشان تلاش می کنند. حکومت طاغوت را بر



نمی‌تابند و در مقابل آن می‌ایستند و مقاومت می‌کنند. بر عکس افرادی که چنین دیدگاهی و اعتقادی ندارند، از چنان نشاط و تلاش و مقاومت برخوردار نیستند و معمولاً خود را تسلیم حوادث روزگار می‌کنند.

اندریشه و تحقیق
 2- از دیدگاه قرآن کریم آینده‌ی تاریخ از آن چه
 کنی است؟
 از دیدگاه قرآن کریم، آینده‌ی تاریخ از آن بندگان صالح و حاکمیت متصفان و
 پیروزی جبهه‌ی حق بر باطل و عدل بر ظلم و استقرار دین الهی خواهد بود.

شخص متظر انسان آمرمانی خود را می‌شناسد، همه‌ی زیبایی‌ها و کمالات انسان را در او می‌بیند. از این رو به طور طبیعی او را محبوب خود می‌یابد و مشتاق دیدار او می‌شود. به چنین شخصی که برای جلب رضایت امام خود تلاش می‌کند و امام را اسوه‌ی خود قرار می‌دهد و خصایل مطلوبی را که در او می‌بیند در خود به وجود می‌آورد. مهر و عشق امام او را فعال و با نشاط می‌کند و امید به آینده‌ی زیبا را در او افزایش می‌دهد.

3- پیروان ادیان الهی چگونه می‌توانند برای فراهم آوردن زمینه‌ی ظهور منجی جهانی با یکدیگر همکاری نمایند؟

اعتقاد به منجی در دین پیروان ادیان، فرصت ارزش مندی است که در زمینه‌ی (گفتگوی ادیان) و (وحدت ادیان) را جهت برقراری عدالت جهانی و نفی قدرت و حاکمیت سلطه‌گران جهانی فراهم سازند و با تکیه بر مشترکات اساسی که در زمینه‌ی توحید و نبوت و معاد دارند در جهت ظلم ستیزی با یکدیگر همکاری تقابلی داشته باشند تا با بیداری خلق احساس جهانی برای امداد الهی و کمک غیبی پدید آید. در این صورت است که زمینه‌ی ظهور منجی جهانی آماده می‌شود.

درس 11

پیام آیات

آیه‌ی 257 سوره‌ی بقره

1- کسی می‌تواند از تاریکی به نور آید که ایمان به خدا داشته باشد و در عمل، از دستورات الهی تبعیت کند.

2- آنان که فرمان الهی را نپذیرند سرنوشت ولّی‌شان طاغوت‌ها هستند.

3- قبول ولایت الهی به زمان خاص مربوط نمی‌شود و همیشه انسان باید خود را تحت ولایت الهی بداند.

آیه‌ی 122 سوره‌ی توبه

1- از آن جا که همه‌ی مسلمانان نمی‌توانند در باره‌ی احکام دین تفقه و تحقیق کنند، عده‌ای از آنان باید این مسئولیت را به عهده بگیرند.



2- این افراد وظیفه دارند احکام دین را به دیگران برسانند.

یادآوری

دلائل سه گانه ضرورت تشکیل حکومت اسلامی را که در درس پنجم بیان شد، در این قسمت یادداشت کنید.

جامعیت دین اسلام 2- اجرای احکام اسلامی مانند: عدالت اجتماعی 3- ضرورت پذیرش ولایت الهی و دوری از حکومت طاغوت.

اندیشه

1- اگر مسلمانی که خود متخصص در احکام نیست، فقیه واجد شرایط را انتخاب نکند و به وی مراجعه ننماید، اعمال دینی او چگونه خواهد بود؟

طبق نظر حضرت امام خمینی (ره) در ماده 14 در صورتی اعمال دینی او صحیح است که:

الف: بفهمد به وظیفه واقعی خود رفتار کرده است.

ب: یا عمل او با فتوای مجتهدی که وظیفه اش تقلید از او بوده یا با فتوای مجتهدی که فعلاً باید از او تقلید کند مطابق باشد.

ج: یا عمل را طوری انجام داده باشد که از گفته ی آنان به احتیاط نزدیکتر باشد.

2- آیا شما مرجع تقلید خود را تعیین کرده اید؟ از چه طریق؟

بله به وسیله تحقیق و پرس و جو از علما و کسانی که توانایی شناخت مرجع تقلید را دارند.

اندیشه و تحقیق

1- رویاهم اصلی این درس کدامند؟

الف: مرجعیت عملی در غیبت کبری در شکل مرجعیت فقیه ادامه می یابد.

ب: حکومت اسلامی در غیبت کبری در چهار چوب ولایت فقیه استمرار پیدا می کند.

2- راه بهره مندی از نور ولایت الهی و خروج از ظلمت ها به نور در زمان غیبت چیست؟

استفاده از ولایت معنوی امام زمان (عج) نیازمند حضور انگار امام نیست لذا هر انانی با ایمان به خدا و اطاعت خالصانه از او و شناخت امام زمان (عج) و اظهار ارادات و علاقه و عشق و محبت به ان حضرت می تواند از ولایت



محمودی ان حضرت بهره مند گردد.
مند می شود. در این حالت است که خداوند او را از ظلمات به سوی نور هدایت می کند.

3- مقصود از (تقلید) در احکام دینی چیست ؟

فقیهان با تقلید در آیات و روایات و با کمک گرفتن از موازین دقیق عقل، احکام را به دست می آورند و در اختیار مردم قرار می دهند. کاری هم که خود در احکام دین متخصص نیستند به این متخصصان مراجعه می کنند تا اعمال آنان موافق موازین دین باشد. به این مراجعه پیروی یا تقلید می گویند. پس تقلید در این جا به معنای رجوع به متخصص است.

4- تقلید برای چه کاری لازم است و شامل چه زمینه هایی می شود ؟

برای تمام مکلفین اعم از مرد و زن که در احکام دینی متخصص نیستند و به احتیاط هم نمی توانند عمل کنند لازم است از یک مرجع تقلید واجد شرایط تقلید کنند. تقلید فقط در فروع دین یا احکام عملی جایز است و در اصول دین تقلید جایز نیست.

5- چرا باید مرجع (عادل) و (زمان شناس) باشد ؟

مرجع تقلید باید عادل باشد تا در استخراج احکام شرعی از منابع معتبر آن هوای نفس خود را دخالت ندهد و احکام الهی را کم و زیاد نکند و همچنین مرجع تقلید باید زمان شناس باشد تا بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز استخراج کند.

درس 12

تطبیق

اصل 107 قانون اساسی را که مربوط به انتخاب رهبر است، مطالعه کنید و چگونگی انتخاب ولی فقیه را توضیح دهید

با توجه به این که تشخیص فقیه که واجد شرایط رهبری باشد از عهده ی عموم مردم که فقیه نیستند خارج است لذا مردم به نمایندگی از طرف خودشان فقیهانی را با شرکت در انتخابات مجلس خبرگان انتخاب می کنند.

فقهایی منتخب از سوی مردم در مجلس خبرگان جمع می شوند و بررسی های دقیق را انجام می دهند. سپس یکی از فقهایی را که واجد شرایط می باشد، کشف و آن را برای مردم معرفی می کنند. باید توجه داشت که نمایندگان مجلس خبرگان نه ولی فقیه را نصب و نه او را عزل می کنند بلکه با بررسی شرایط ولی فقیه، کشف می کنند که وی ولی فقیه می باشد. همین طور بر هر ولی فقیه نظارت می کنند و اگر او فاقد یکی از شرایط لازم برای رهبری باشد در این صورت خود به خود از مقام ولایت فقیه منحل می شود و نمایندگان خبرگان در اینجا اعلام می دارند که وی از آن مقام منحل شده است و باید فرد دیگری را انتخاب نمایند.



تقلید

در ادامه بخش هایی از نامه های امام علی (ع) را که در آن ها همراه با هر فرمان علت آن هم ذکر شده است، می خوانید. با تأمل در این بخش ها، هر فرمان را از علت آن تقلید کنید.

- 1- (دل خویش را در حاله ای از مهربانی نسبت به شهروندان قرار بده و با همه دوست و مهربان باش).
(فرمان) (چرا که مردم دوسته اند، دسته ای برادر دینی تو و دسته ای دیگر در آفرینش هما نند تواند. = علت)
- 2- (آلترها مقام و قدرتی که داری دچار تکبر یا خود بزرگی بینی شدی به بزرگی حکومت خداوند که برتر از توست، بنظر. = فرمان) (این کار تو را از آن سرکشی نجات می دهد. تند روی تو را فرو می نشاند و عقلمت را به جایگاه اصلی بنز می گرداند. = علت)
- 3- (دوست داشتنی ترین چیزها نزد تو، آن چیزی باشد که در حق میانه ترین، در عدل شامل ترین و در جلب خشنودی مردم فراگیرترین است. = فرمان) (زیرا ختم عمومی مردم، خشنودی خواص و نزدیکان را از بین می برد و رضایت عمومی، ختم خواص را بی اثر می کند. = علت)
- 4- (شهروندانی را که اهل عیب جویی از دیگران اند، از خود دور کن. = فرمان) (زیرا مردم عیب ها یی دارند که مدیر و رهبر جامعه باید بیش تر از همه در پنهان کردن آن ها بکوشد. = علت)
- 5- (در قبول و تصدیق سخن چین شتاب مکن؛ = فرمان) (زیرا سخن چین در لباس ظاهر می شود، اما خیانتکار است. = علت)
- 6- (با ترسو مشورت نکن = فرمان) (که در انجام دادن کارها روحیه ای تو را ست می کند. = علت)
- 7- (هرگز نیکوکار و بدکار در نظرت یکن نباشد؛ = فرمان) (زیرا در این صورت، نیکوکاران به کار خیر بی رغبت و بدکاران به کار بد تشویق می شوند. = علت)
- 8- (خدا را خدا را! در خصوص طبقات محروم... برای خدا پاسدار حق باش که خدا برای آنان معین فرموده است... مبادا دل مشغولی های حکومت تو را از رسیدگی به آنان باز دارد که هرگز کارهای فراوان و مهم، عذری برای ترک مسئولیت های دیگر نخواهد بود... برای این گروه، عده ای از افراد مورد اطمینان و خدا ترس و متواضع را انتخاب کن تا در باره ای وضع آن ها تحقیق کنند و به تو گزارش دهند. سپس، برای رفع مشکلات آن ها به گونه ای عمل کن که در دیدگاه خدا معذور باشی؛ = فرمان) (زیرا این گروه از شهروندان بیش تر از دیگران به عدالت نیازمندند. = علت)

ذکر نمونه ها

- 1- با گفت و گو و هم اندیشی، نمونه هایی از مسئولیت مردم نسبت به حکومت اسلامی را بیان کنید.



1- حضرت علی (ع) در خطبه‌ی 34 نهج البلاغه مسئولیت مردم نسبت به حکومت اسلامی را چنین بیان فرموده است: اما حق من بر شما این است که شما به بیعت خود وفا کنید و مرا در پنهان و آشکار نصیحت و یاری کنید و هتک‌هایی که شما را خواند اجابت کنید و هتک‌هایی که فرمان دارد اطاعت نمایید.

اندیشه و تحقیق

1- انتخاب ولی فقیه در کشور ما چگونه انجام می‌گیرد و مردم از چه طریق در انتخابات ایشان دخالت دارند؟

در کشور ولی فقیه به طور غیر مستقیم از سوی مردم انتخاب می‌شود. بدین صورت که مردم با شرکت در انتخابات مجلس خبرگان فقهای را از طرف خود به نمایندگی مجلس خبرگان انتخاب می‌کنند و نمایندگان مردم هم ولی فقیه را انتخاب و به مردم معرفی می‌کنند.

2- تفاوت‌های اصلی نظام اسلام با سایر حکومت‌های دموکراتیک را بر شمرید.

در نظام اسلامی، حکومت بر اساس اسلام و قوانین اسلام اداره می‌شود و ولی فقیه در واقع مجری احکام اسلام است و ولی در حکومت‌های دموکراتیک ابتدا فرض کردند دین نباید در عرصه‌ی مسائل حکومتی و سیاسی دخالت کند آن‌گاه ناچار شدند حکومت را به دست مردم بپارند تا گرفتار دیکتاتوری نشوند البته طبیعی است که میبایست تحریف یافته، کمر آیی و قابلیت آن را ندارد که در تمام جنبه‌های زندگی انسان به‌ویژه در زندگی اجتماعی نقش داشته باشد و قانون‌گذاری نمایند. اما هرگز اسلام همچون میبایست نیست. بدون تردید اسلام به تمام جنبه‌های زندگی بشر عایت دارد و متن قرآن و سنت پیامبر (ع) و سیره‌ی ائمه اطهار (ع) سرشار از دستورات اجتماعی و حکومتی است. آیا چنین اسلامی به اجاره می‌دهد فقط در مسائل فردی، بنده‌ی خدا باشیم و در مسائل اجتماعی بنده‌ی مردم؟!

3- چگونه حکومت اسلامی ایران می‌تواند زمینه ساز حکومت حضرت مهدی (عج) باشد؟

تشکیل حکومت اسلامی در ایران در عصر غیبت به معنای ارائه‌ی یک الگو از حاکمیت دینداران است که با الهام از تعالیم انبیا برای خوشبختی و سعادت دنیا و آخرت آنان ها تلاش می‌کنند. در این حکومت، زمینه‌ی عبودیت محنویت خواهی، برابری و عدالت، به همراه توسعه و سازندگی کشور و رفاه و آسایش عمومی فراهم می‌آید. با این حکومت عطر محنویت و عدالت در جهان گسترده می‌شود و دینداران و حق طلبان جهان امیدوار به تجدید حیات فضائل اخلاقی و کرامت‌های انسانی می‌شوند و جهانیان آماده‌ی ظهور موعود جهانی خواهند شد.

درس 13

نمونه‌یابی

تقابل میان این دو دسته تمایلات یا این دو ((خود))، همواره در زندگی ما رخ می‌دهد. چند مورد از آن را ذکر کنید.



مانند آن که انسان هنگام گناه خود را بر سر دوراهی می بیند که آیا با خداوند مخالفت کرده و گناه کند یا از لذت خود بگذرد و خدا را از خود خشنود کند و مانند آنکه هنگام سختی نظیر فقر و محطی و جنگ دیگران را بر خود مقدم کند و با ایش و خداکاری انانیت را بر خود مقدم نماید و مانند آن که هنگامی که عقل او حکم می کند عمل صحیحی را انجام دهد ولی دلتش او را به ضد آن می خواند اما او خود عالی یعنی عقل را بر خود دانی یعنی خواهش دل مقدم نماید.

تقدیر در آیات

1- از یاد بردن خود چه معنایی دارد و شامل کدام ((خود)) می شود؟

از یاد بردن خود یعنی آنکه انسان ارزشهای انانی و هویت بشری و کمالات اخلاقی را فراموش کند و دیگر به آن ها عمل ننماید. گویا اصلاً دارای چنین صفات برجسته ای انانی نیست. بنابر این آن ((خودی)) که در آیه ی شریفه مورد نظر است ((خود عالی)) است و در حقیقت آیه ی شریفه می فرماید: ارزشهای انانی و کمالات اخلاقی را که خدعونند در رأس آنها قرار دارد، فراموش نکنید.

2- علت از یاد بردن خود چیست؟ چرا؟

علت از یاد بردن خود این است که انسان در اثر مسمومیت و بی مبالاتی نسبت به ارزش های انانی خود تدریجاً نسبت به آن ها ست می شود و در اثر تکرار این ستی ها به مرور زمان دچار فراموشی از ((خود)) و از کمالات اخلاقی می گردد. بنابر این هر چه فرد به کمالات انانی یعنی ((خود عالی)) عمل کند، کامل تر می شود و هر چه در عمل به آن ها کوتاهی کند گرفتار فراموشی از خود و خدا می گردد.

پیام احادیث

پیشوایان ما مظهر کرامت نفس اند و در باره ی آن سخنان بسیار عمیق و زیبایی دارند. در این سخنان تأمل کنید و به سوالات پاسخ دهید.

الف: از امام سجاد (ع) پرسیدند: از همه ی مردم گرامی تر کیست؟

فرمود: آن کس که تمام دنیا را با قدر و شأن خود برابر نمی کند.

ب: امام علی (ع) آن کس که خود را گرامی بدارد، شعوت ها در نزد او حقیر و پست می شوند.

ج: امام علی (ع) مردم دنیا دو دسته اند: یک دسته به بازار جهان می آیند و خود را می فروشند و برده می سازند. دسته دیگر نیز در این بازار خود را می خرند و آزاد می کنند.

د: امام علی (ع) خطاب به فرزندان امام حسن (ع) نفس خود را در برابر هر پستی گرامی و برتر بدار، گرچه منقعت فروانی داشته باشد؛ زیرا با از دست رفتن بخشی از کرامت خود، چیزی به دست نمی آوری.



۵: امام صادق علیه السلام: بهای نفس گران قدر و با ارزش خود را فقط خدا خود می داند، زیرا در میان مخلوقات، موجودی نیست که قیمت نفس مرا داشته باشد.

1- آیا با ارادت دادن کرامت می توان چیزی در خور بدست آورد؟

با توجه به سخن حضرت علی علیه السلام، با ارادت دادن کرامت خود چیزی به دست نمی آید زیرا هر چه ارذات زود گذر مادی هم حاصل شود با ارزش والای کرامت نفس ارادت رفته قابل مقایسه نیست.

2- مقصود از فرو ریختن و خریدن خود در بازار دنیا چیست؟

مقصود این است که عده ای خود عالی را به خواست های زود گذر نفسی و شهوات لذات مادی فانی می فروشند و خود را برده این امور می سازند و برخیز با صبر و مقاومت و توکل به خدا در مقابل خواست های نفسی مقاومت میکنند و خود عالی را از آلودگی مصلوب نگه می دارند. اینها در واقع آزاد مردند.

3- چگونه می توان در مقابل شهوت ایستادگی کرد؟

کسی که بپای به ارزش وجودی خودش برده باشد به راحتی می تواند در مقابل شهوت که در واقع باعث آلودگی خود عالی می شود مقاومت می کند. مانند کسی که اگر در گران قیمتی داشته باشد در نگه داری آن بیشتر دقت می کند.

4- کسی که دنیا را هم قدر خود نمی داند، از چه خصیتی در وجود خود خبر می دهد؟

چنین شخصی به فرموده ای امام سجاد (ع) از همه ای مردم گرامی تر است و از کرامت نفس بیار بالا می برد خور دار است.

5- کسی که خداوند را بهای نفس خود می داند، چه دریافتی از خود داشته است؟

چنین شخصی از چنان کرامت نفسی برخوردار است که در میان مخلوقات، موجودی را نیافته است که قیمت نفس او را داشته باشد.

اندیشه و تحقیق

1- میان کرامت نفس و نگاه چه رابطه ای وجود دارد؟ چرا؟

کرامت نفس یعنی بزرگواری و عزت و عظمت، و نگاه یعنی هکارت و پستی. بنابراین کرامت با نگاه رابطه ای ضدیت و تقابل دارند. یعنی رابطه ای سلب و ایجاب، زیرا کرامت نفس عمل به خوبی ها و نیکی هاست و نگاه ترس خوبی ها و نیکی ها

2- آیا می توان مؤلفیت انجام دادن نگاه را از روش خود برداشت و به عوامل پیریزی منتقل کرد؟



هیچ گاه نباید انسان خود را در برابر گناهی که انجام می دهد غیر مسئول بداند، زیرا انسان هنگام انجام عمل زشت ابتدا خود را در برابر خواست های دل خود تسلیم می کند و تحقیر می نماید. آنگاه اقدام به گناه می کند. بنابر این انسان در تمام حالات اختیار داشته و می تواند گناه را انجام نهد و چون با اختیار خود گناه را مرتکب شده است باید مسئولیت آن را بپذیرد.

3- با توجه به این که آیه 10 سوره ی فاطر خداوند را صاحب عزت معرفی می کند، راه بهره مندی از عزت الهی چیست؟

راه بهره مندی از عزت الهی این است که انسان به سوی خدا برود و با انجام فرامین الهی و دستورات دینی به خداوند تقرب پیدا کند. هرچه انسان به خدا نزدیک تر شود به همان اندازه از عزت الهی بهره مند می گردد.

4- آیا انسان صاحب کرامت به پیمان شکنی دست می زند؟

انسان صاحب کرامت کسی است که هرگز دست به اعمال زشت نمی زند و از آن جا که پیمان شکنی از بدترین اعمال زشت است، هیچگاه انسان صاحب کرامت اقدام به آن نمی نماید.

درس 14

پیام آیات

در آیه های ابتدای درس بیندیشید و پیام هایی که نشان دهنده ی یک نیتی مقام و منزلت انسانی زن و مرد است، استخراج کنید.

این آیات شریفی، مردان و زنان را در صفات زیر برابر و یکسان دانسته است.

در مملکت بودن، در ایمان به خداوند داشتن، در فرمانبرداری و اطاعت از خداوند، در صداقت و راستگویی، در صبر و بردباری، در تواضع و فروتنی، در انفاق و صدقه دادن، در روزه داری، در پاک دامن و حفظ نفس، در ذکر و یاد خدا، در بهره مندی از آموزش و پاداش الهی، در انجام عمل نیک و صالح و پسنجیده، در بهره مندی از حیات و زندگی پاک و پاکیزه، در بهره مندی در پاداش هایی بهتر از اعمال نیک خود

اندیشید و تحقیق

1- چگونه می توان خانواده را به عامل گسترش مهربانی و دوستی در جامعه تبدیل کرد؟

زمانی خانواده به عامل گسترش مهربانی و دوستی در جامعه تبدیل می گردد که زن و مرد بدانند خانواده و تشکیل آن برای رفع نیاز های جنسی و روانی آن ها بوده است و تنها از طریق همسر و فرزندان است که فرد را می تواند دارای سکونت و آرامش روحی و روانی گردد و تنها از طریق آنهاست که انسان می تواند به اولین علت دوستی و



مهربانی دست یابد. بنابر این با توجه زن و مرد به اساس و علت های تشکیل خانواده و توجه آنان به انجام مسئولیت های خود در قبال خانواده به طور طبیعی محبت و مهربانی در جامعه گسترش می یابد.

2- وقتی می گوییم باید خانواده را اصل قرار داد و سایر تصمیم ها را با آن تنظیم کرد، منظور چیست؟

مراد از این که خانواده اصل و اساس است این است که نخستین علت های تشکیل جامعه و اداره آن در تشکیل خانواده است. لذا باید برای انجام هر امری ابتدا خانواده را در نظر گرفت و آن را مطابق صحیح ترین قوانین و قواعد علمی و دینی اداره نمود. سپس بر اساس آن اداره ای جامعه را استوار کرد. مانند آن که یک مؤسسه تحقیقاتی زمانی رشد می کند که یک مدیر مدبر و دارای صفات انسانی خوب داشته باشد و مدیر مدبر زمانی چنین خواهد بود که از محبت و نیازهای جنسی و روحی و روانی برخوردار باشد و محبت و نیازهای جنسی و روحی زمانی است که فرد یا دارای پدر و مادر و خانواده ای خوب باشد و یا دارای همسر و فرزندان نیکو و مهربان و نیز مانند آنکه یک مخترع همگانی موفق به اختراعات مفید می شود که از جهت خانواده کمبود عاطفی و غریزی نداشته باشد و یا نظیر دکتر و طبیب که هنگام جراحی دچار اضطراب قلبی و روحی نباشد و

3- چرا می گوییم خانواده یک نهاد طبیعی و متفاوت با سایر نهاد های اجتماعی است؟

هیچگاه خانواده بنگاه تجاری و یا آزمایشگاه برای تحقیقات علمی نیست. زیرا هر فردی چه تاجر و چه عالم و چه جاهل و چه محقق و ... به سوی ازدواج و تشکیل خانواده کشیده نمی شود، بلکه آن چه فرد را به ازدواج می خواند نیز جنسی و احتیاج او به انس و اهت و آرامش است. به همین خاطر می بینیم تمامی مردم از هر طبقه و ضری که هستند بدون در نظر گرفتن هر نوع سود و منفعتی ازدواج می کنند حتی اگر برای آن ها ضرر اقتصادی و یا علمی و داشته باشد.

درس 15

تعیین هدف

با توجه به آموخته های درس قبل، در باره ای این موضوع اندیشه کنید و ابتدا اهداف مناسب برای ازدواج را تعیین کنید، سپس، این اهداف را درجه بندی کرده هدف برتر را مشخص کنید.

ازدواج از بزرگ ترین و زیبا ترین نعمت های خداوند است و طبیعی ترین و سالم ترین راه برای رسیدن به هدف های فردی و اجتماعی است. بنابر این اولین هدف از ازدواج این است که فرد از طریق سالم ترین راه به بر طرف کردن نیاز جنسی و روحی اش دست یابد.

دوم اینکه از طریق ازدواج بتواند خداوند را بهتر بشناسد و بندگی نماید.

سوم اینکه از طریق به جامعه ای خود بهتر خدمت نماید.

چهارم اینکه با تشکیل خانواده و به دست آوردن فرزند خود را کامل تر کرده و جودان کند.



و پنجم: بهره‌مندی از پتانسیل‌های است در برابر خورده و مقابله با مشکلات و....

تحلیل اولویت

مهم‌ترین معیارهای هم‌زمان را با استفاده از رهنمودهای پیشوایان دین می‌توان استخراج کرد. از نظر شما کدام معیار بر دیگر معیارها اولویت دارد؟ معیارها را بر اساس میزان اهمیت، مرتب کنید.

اصالت خانوادگی، ایمان و اعتقاد به خداوند و دستورات او، قدرت اداره‌ی زندگی و تدبیر آن، سلامت جسمی و فکری، عقل و درایت (فصیح بودن)، علم و دانش، ثروت و دارایی، با محبت بودن، غیور بودن، محبت به اهل بیت، زیبایی و موردپسند بودن، خوش سابقه بودن در اخلاق، قناعت در بهره‌مندی مال و ثروت، اهل کار و تلاش بودن

1- ایمان و اعتقاد به خداوند و دستورات او

2- محبت به اهل بیت

3- سلامت جسمی و فکری

4- با محبت بودن

5- عقل و درایت (فصیح بودن)

6- زیبایی و موردپسند بودن

7- علم و دانش

8- خوش سابقه بودن در اخلاق

9- قناعت در بهره‌مندی مال و ثروت

10- اهل کار و تلاش بودن

11- قدرت اداره‌ی زندگی و تدبیر آن

12- ثروت و دارایی

بررسی

هر یک از راه‌های فوق را بررسی کنید و بگویید که هر کدام از این راه‌ها چگونه در تشخیص هم‌آینده به‌ما کمک می‌کند



- 1- تحقیق در باره ی خانواده ی همسر این امکان را می دهد که شخص از اصالت خانوادگی، میزان پابندی به موازین + شرعی، اخلاقی و رفتار اجتماعی خانواده ی همسر آینده اش تا حدودی اطلاع پیدا کند.
- 2- شناخت دوستان همسر و معاشرین او این نتیجه را می دهد که او چه چیزهایی را دوست دارد و می پسندد. زیرا انتخاب دوست فقط از این جهت است که او هدف و مرام مشترک با دوست خود دارد.
- 3- تحقیق در روحیات و خفیات همسر شناخت انسان را در باره ی او زیاد می کند و این امکان را به فرد می دهد که او را بفهمد با چه کسی می خواهد زندگی کند و ثانیاً از ابتدا راه های مناسب با بر خورد با آن ها را جستجو نماید.
- 4- معاشرت خانواده ها با یکدیگر اثبات می کند که آیا دو خانواده ی همسر با هم اشتراک فکری و روحی دارند و آیا می توانند نیازها و مشکلات یکدیگر را درک نمایند یا خیر.
- 5- مشورت با افراد قابل اعتماد و کاردان از بهترین راه های تحقیق است و می تواند به همسر این امکان را بدهد که از تحقیقات خود نتیجه ی صحیح را بگیرد و بتواند زندگی آینده ی خود را بر اساس صحیح استوار کند.
- 6- گفت و گو با یکدیگر نیز به نوبه ی خود مفید است و آن چه که در اعمال و رفتار روشن نشده را آشکار می سازد. بنا بر این گفتگوی حضوری هم نگاه به مقدار بسیار زیادی نتیجه بخش خواهد بود.

راه حل

با توجه به مشکلات یاد شده، برای این که ازدواج در زمان مناسب خود انجام شود و تاخیر آن به حداقل برسد. راه حل های پیشنهادی شما برای گروه های زیر چیست؟

1- مسئولان جامعه

اگر مسئولان جامعه دو مشکل اساسی ازدواج را از پیش پای جوانان بر دارند، قطعاً آثر جوانان در زمان مناسب نسبت به ازدواج اقدام می کنند و آن دو مشکل، ممکن و اشتغال است.

2- پدرها و مادرها

پدرها و مادرها اولاً: برخی از آداب و رسوم غلطی که پیشینیان پایه گذاری کرده اند کنار بگذارند و از سختگیری های بی مورد بپرهیزند و توجه داشته باشند که آیا خودشان موقع ازدواج صاحب خانه، ماشین و... بودند یا به تدریج همی اینها را فراهم آورند.

3- دختران و پسران



دختران و پسران باید سطح توقعات خود را به حداقل ممکن برسانند و توجه داشته باشند که حضرت علی (ع) و حضرت فاطمه (ع) با آن عظمت چگونه زندگی مشترک را آغاز نمودند و آنچه مهم است داشتن صدق و صفا و محبت و یک دل و یک رنگی است و اساس خانواده بر همین استوار است نه به امور مادی.

اندیشه و تحقیق

1- اهداف اصلی ما از زندگی مشترک و تشکیل خانواده چیست؟

یکی از گرایش‌های فطری در انسان، گرایش به تشکیل خانواده است. زندگی خانوادگی بشر صد در صد طبیعی است نه قرار داری یعنی در آخرتیش انسان تدابیری به کار رفته است که طبیعتاً به سوی تشکیل خانواده خانوادگی و داشتن فرزند گرایش دارد. با این مقدمه می‌توان گفت که اهداف اصلی از زندگی مشترک و تشکیل خانواده، دوری از گناه و ارضای میل جنسی از راه طبیعی و سالم، بقای نسل و تربیت نسل جدید، داشتن آرامش روحی و روانی و در سایه آن شگوفایی استعدادها درونی نیز از اهداف اصلی تشکیل خانواده است. اینها اهداف اولیه‌ی تشکیل خانواده است و پس از تشکیل آن کارکردهای مهم و حیاتی دیگری برای خانواده ایجاد می‌شود که پی‌جویی آن‌ها را به کتب مربوطه ارجاع می‌دهیم.

2- ویژگی‌های همسر مناسب کدام است؟

ویژگی‌های مشترک که در 172 کتاب درسی در جدول تنظیم معیارهای همسر شایسته آمده است. اما ویژگی‌های اختصاصی به شرح زیر می‌باشد:

الف) (زن): عفت، پاکدامنی، رازداری، قناعت، جمال، اهمیت به تربیت فرزندان صحیح خانواده، مراعات حقوق همسر و...

ب) شوهر: خوش خلق، اهل کار و تلاش، خانواده دوست، اهمیت به مدیریت

3- اگر فاصله‌ی بین بلوغ طبیعی و ازدواج طولانی شود، چه مشکلاتی پیش می‌آید؟

در این صورت نیروی جوانی و شور و نشاط آن‌ها رو به ضعف و سستی می‌نهد و بنیاد چنین خانواده‌ای سست بوده و هر لحظه با احتمال از پاشیدگی روبرو می‌باشد. در چنین خانواده‌ای نسبت به تربیت فرزندان که نسل‌های آینده هستند بی‌توجهی می‌شود و با کمبود عواطف در خانواده‌ها، عواطف اجتماع نیز کاهش می‌یابد و این امر روابط افراد در جامعه را خشک و بی‌روح می‌کند.

درس 16

با توجه به این که دامان مادر مهد اصلی تربیت فرزند است، بررسی کنید:

1- در چه مواردی باید از مراکز عمومی تربیت کودک استفاده کرد؟



در مواقع ضروری که امکان نگهداری کودک نزد مادر یا پدر وجود نداشته باشد.

2- چه تفاوتی میان تربیت این گونه مراکز و تربیت مادر وجود دارد؟

هیچ وقت ارتباط عاطفی که بین مادر و فرزند وجود دارد نمی تواند بین مراکز عمومی و کودکان برقرار شود. بوسه ای که مادر بر گونه فرزند می زند در واقع تربیت محبت به فرزند است. که به فرزند آرامش روحی و روانی می دهد.

شناسایی عوامل

موقعیت کنونی خانواده ها را بررسی کنید و عواملی را که سبب دوری یا نزدیکی آن ها به اهداف بالا می شوند، برشمرید.

1- عوامل مربوط به درون خانواده

عوامل درونی مانند وجود انس و اهت و صفا و صمیمیت و ایثار و گذشت و خداکاری و محبت بین پدر و مادر - احترام متقابل پدر و مادر و پرهیز از نزاع و مشاجره - انجام به موقع خرایض دینی و اهمیت دادن به آن ها - مشورت خواهی از فرزندان و شخصیت دادن به آن ها - مهر و محبت نسبت به فرزندان - اطلاع از وضعیت تحصیلی فرزندان

2- عوامل مربوط به بیرون خانواده

عوامل بیرونی مانند محیط و محلی که خانواده در آن زندگی می کند - ارتباطات خانوادگی با خویشوندان و دوستان - رادیو تلویزیون و همه از عواملی هستند که می توانند سبب دوری یا نزدیکی والدین به اهداف ذکر شده بشوند.

پیام آیات

پس از مطالعه آیات ابتدای درس وظایفی را که برای فرزندان بیان شده است، استخراج کنید.

1- احسان و نیکی کاری نسبت به والدین

2- شکر نعمت هایی که خداوند به فرزند و پدر و مادرش داده است.

3- مورد مهر و محبت قرار دادن والدین به خصوص در سنین پیری

4- دعای خیر برای والدین در حیات و پس از مرگ آن ها

